

Betænkning afgivet af Udvalget for Forretningsordenen den 26. maj 2009

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsorden for Folketinget

(Nedsættelse af et ligestillingsudvalg)

[af Lone Dybkjær (RV), Margrethe Vestager (RV), Julie Rademacher (S), Benny Engelbrecht (S), Pernille Vigsø Bagge (SF), Ole Sohn (SF), Johanne Schmidt-Nielsen (EL) og Line Barfod (EL)]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 26. februar 2009 og var til 1. behandling den 24. marts 2009. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Forretningsordenen.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget en skriftlig henvendelse fra Søren Laurson på vegne af en række organisationer. Henvendelsen er optrykt som bilag til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. behandling.

Flertallet ønsker ikke at foregribe de overordnede drøftelser om udvalgsstrukturen, der er indledt i Præsidiets. Heri indgår overvejelser om antallet af udvalg, de enkelte udvalgs opgaver og antallet af medlemmer i udvalgene. Flertallet står naturligvis inde for, at Folketingets opgaver på ligestillingsområdet også fortsat er sikret varetaget i fremtiden.

Et *mindretal* i udvalget (S, SF, RV og EL) indstiller forslaget til vedtagelse ved 2. behandling.

Siden 1999 har de skiftende regeringer – inklusive den nuværende regering – ment, at det var nødvendigt med en ligestillingsminister. Ligestillingsministeren har det overordnede ansvar for at koordinere regeringens ligestillingsarbejde og udstikke rammen for den overordnede ligestillingspolitik for at sikre arbejdet med ligestilling på tværs af ministerområderne.

Før kunne vi være stolte af at være nummer et på ligestilling i verden, men flere undersøgelser viser, at Danmark har mistet sin førerposition, og både nordiske lande og andre europæiske lande udvikler sig nu mere på ligestillingsområdet. Også EU har kritiseret Danmark for ikke at leve op til krav om et uafhængigt organ, der kan vurdere ligestillingen i Danmark. Der er derfor et meget stort behov for, at vi som politikere tager teten ved at etablere et ligestillingsudvalg, for at der kan komme bredt politisk fokus på at fremme ligestillingen og Danmark igen kan blive et foregangsland.

Beslutningsforslaget har til formål at tilvejebringe et egnet forum til drøftelse af ligestillings-spørgsmål – et forum, som efter mindretallets opfattelse ikke er til stede i dag. I dag er ligestillingsforslag henvist til behandling i diverse udvalg, hvor ligestillingsordførerne ikke nødvendigvis er medlemmer eller stedfortrædere. Hermed bliver der tale om en fragmenteret behandling af ligestillings-spørgsmålene, som gør det vanskeligt for de involverede medlemmer at erhverve sig den faglige dybde og indsigt i ligestillingsforholdene såvel her i landet som i udlandet. Nedsættelse af udvalget vil derfor give mulighed for at skabe et fokuseret og samlet overblik over ligestillingsområdet og dermed give baggrund for en mere kvalificeret indsats på området.

Heller ikke en lang række mere langsigtede drøftelser af konkrete tiltag i relation til Folketinget er mulige med den nuværende struktur. Mindretallet skal her blot give tre eksempler:

En løbende opfølgning og drøftelse i udvalgsregi af den årlige redegørelse og den perspektiv- og handlingsplan for det kommende ligestillingsarbejde, som ligestillingsministeren hvert år inden den 1. marts afgiver til Folketinget, finder ikke sted i dag. Det reducerer klart betydningen af ministerens og ministeriets arbejde. Det gælder også ligestillingsrelaterede spørgsmål stillet som § 20-spørgsmål.

Endvidere kan nævnes en række tiltag inden for satspuljemidlerne på ligestillingsområdet, som ikke får en samlet behandling og opfølgning.

Endelig kan nævnes implementering af direktiver, aktioner og handlingsplaner m.v. udsprunget fra EU, som selvfølgelig formelt passerer Folketingets Europaudvalg, men som på grund af Europaudvalgets sammensætning og store sagsmængde i realiteten ikke får en særlig grundig behandling. Hertil kommer, at der hverken er en naturlig kontaktmulighed med Europa-Parlamentets eller med andre landes ligestillingsudvalg, hvilket vanskeliggør deltagelse i forskellige netværk. Herved er der megen vigtig information fra udlandet, som ikke naturligt indgår i den danske debat, og det mindsker selvfølgelig også mulighederne for at præge debatten i andre lande.

Et ligestillingsudvalg vil også skabe bedre mulighed for en dialog med den danske omverden, hvad enten det er universiteterne, de faglige organisationer eller andre. De mennesker, der arbejder med disse spørgsmål, oplever, at de ikke har et sted, hvor de politisk kan få en samlet diskussion af udviklingen. De er i dag tvunget til at henvende sig til de enkelte politiske partier, hvilket netop ikke giver basis for en bredere dialog og under alle omstændigheder er ganske tidkrævende. Frem for alt betyder det, at der ikke bliver en fælles opfattelse og forståelse af de eksisterende data. En bred fælles indsats på dette område vanskeliggøres hermed også, fordi dialogen om problemerne og deres løsningsmuligheder ikke har et forum at udfolde sig i – netop det, der var formålet med nedsættelse af de stående udvalg tilbage i tiden.

De stående udvalg blev etableret over en længere periode i 1960'erne for at finde deres endelige etablering i begyndelsen af 1970'erne. I et notat fra den 3. december 1964 om ændringer af Folketingets forretningsorden udarbejdet af den daværende formand for Folketinget skrives der om en udvidelse fra 6 til 12 stående udvalg: »Til fordel for en sådan ordning taler ikke mindst, at den vil kunne bidrage til, at lovforslagene under deres behandling i folketinget ses i et videre perspektiv, end det kan ventes, når spørgsmål af ensartet karakter behandles af forskellige grupper af medlemmer. Skal helhedssynspunkterne kunne trænge igennem, vil det være af stor betydning, at medlemmerne på hver sit felt opnår den indsigt og det overblik, der gennem årene erhverves ved stadig beskæftigelse med et bestemt, ikke for snævert afgrænset lovgivningsområde.« (Side 3 i beretning afgivet den 10. august 1965).

De stående udvalg har gennem årene været af forskelligt antal og indhold. Der er tale om en løbende justering af forretningsordenen. Der har ikke tidligere været nogen særlig diskussion, når et nyt udvalg skulle etableres, og spørgsmålet har ikke i nævneværdig grad været politiseret.

Mindretallet finder ikke, at de argumenter, der er fremført fra regeringspartiernes side, er særlig underbyggede. Hovedlinjen i regeringspartiernes argumentation er, at ligestillingspolitik skal indgå i alle beslutninger, og at ligestillingen nærmest ville lide under at få et udvalg, for så ville den enkelte politiker ikke længere tænke over det problem, men overlade det til ligestillingsordførerne. Nøjagtig det samme kunne vel siges om miljøpolitikken og andre tværgående områder, men derfor er der alligevel et miljøudvalg i Folketinget, som skal sikre, at der er en overordnet fagdiskussion.

Endelig mener mindretallet, at arbejdsområdet for udvalget også skal omfatte ligebehandling som anført i henvendelsen fra bl.a. Danske Handicaporganisationer, der er optrykt som bilag til betænkningen.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Thor Pedersen (V) fmd. Svend Auken (S) nfm. Søren Espersen (DF) Holger K. Nielsen (SF)
Helge Adam Møller (KF) Flemming Damgaard Larsen (V) Jens Vibjerg (V)
Peter Christensen (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Hans Christian Schmidt (V)
Pia Kjærsgaard (DF) Kristian Thulesen Dahl (DF) Tom Behnke (KF) Carsten Hansen (S)
Julie Rademacher (S) Karen J. Klint (S) Nick Hækkerup (S) Ole Sohn (SF)
Margrethe Vestager (RV) Morten Østergaard (RV) Per Clausen (EL)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	2
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende B 114**Bilagsnr. Titel**

1 Henvendelse fra en række organisationer vedrørende nedsættelse af et ligestillingsudvalg

Henvendelse til udvalget fra Søren Laursen

Den 14. april 2009

Vedr. B 114: Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsordenen for Folketinget. (Nedsættelse af et ligestillingsudvalg)

Vi er en samling af organisationer, som beskæftiger os med ikke-diskrimination og ligebehandling på områderne alder, handicap, race og etnicitet, tro og religion samt seksuel orientering.

Vi ser med interesse på fremsættelse af beslutningsforslag B 114. Vi finder, det vil være hensigtsmæssigt at forankre ligestilling bedre i Folketingets arbejde. Ligestilling breder sig over mange ministeriers arbejdsområder, og ligestillingsspørgsmål kommer af den grund jævnligt til at havne mellem flere stole. Det gælder ikke kun kønsligestilling, men også ligebehandling på alle de andre fem områder, som vi dækker.

Derfor vil vi anbefale, at der skabes et ligestillingsudvalg eller et ligebehandlingsudvalg, der omfatter alle seks områder.

Det er vores opfattelse, at en horisontal tilgang til ligebehandling er at foretrække frem for at arbejde med hver enkelt grund for sig. Dels undgår man at skabe et kunstigt og uhenigtsmæssigt hierarki blandt grundene, dels gør man det muligt at håndtere multipel diskrimination. Det vil f.eks. også være i tråd med den sidestilling af diskriminationsgrunde, som ses af nedsættelsen af Ligebehandlingsnævnet.

Et sådant tværgående fokus på ligebehandling finder vi gavnlig, og det vil være yderst vanskeligt at opnå i Folketingets arbejde, hvis det ikke forankres i et udvalg.

Med venlig hilsen

Søren Laursen

På vegne af

Stig Langvad, formand for Danske Handicaporganisationer

Holger Kallehauge, Formand for PTU – Landsforeningen for Polio-, Trafik- og Ulykkesskadede

Fakhra Mohammad, forkvinde for DRC – Dokumentations- og Rådgivningscentret for

Racediskrimination

Bashy Quraishy, formand for ENAR Danmark – European Network against Racism

Knud Kingo Christensen, formand for Ældremobiliseringen

Lissi Rasmussen, formand for Islamisk-Kristent Studiecenter

HC Seidelin, formand for Landsforeningen for bøsser og lesbiske

Søren Laursen – LBL, Postboks 1023,1007, København K – sla@lbl.dk